Ա. Տարի — Թիւ 42

Ուրբաթ, 13 Օգոստոս 1915

ՀԱՏԸ 5 ՍԱՆԹԻՄ

ԹԱԳՆԵՐՆ

	Տարեկան	Վեցամսեայ
ԵԳԻՊՏՈՍ . . Ղ. Ո.	80	40
ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆ . ՖՐ.	20	10

ԾԱՆՈՒՑՈՒՄՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ ԴԻՄԵԼ ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԵՍՆ

ԱՐՏՕՆԱՏԵՐ՝ ԼԵՒՈՆ ՄԿՐՏԻՉԵԱՆ

ԱՐԵՎ

ԱԶԳԱՅԻՆ ՇԱՀԵՐՈՒ ՕՐԿԱՆ

ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ՇԱԲԱԹԸ ԵՐԵՔ ԱՆԳԱՄ

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

Շարա Ադլ Տարտար, Թիւ 16

ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻԱ

ՀԱՍՑԷ

Journal AREV

B. P. № 600

Alexandrie, EGYPTE

ՉՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԱԾ ՁԵՌԱԳԻՐՆԵՐԸ ՉԵՆ ՎԵՐԱԴԱՐՁՈՒԻՐ

ՏՆՕՐԷՆ-ԽՄԲԱԳՐԱՊԵՏ՝ ՎԱՇԱՆ ԹԷՔԷԵԱՆ

ԵՐՋԱՆԻԿ ՀԱՅԵՐԸ...

Ինչ երջանիկ մարդիկ կան, այս՛ երջանիկ, այս միջոցիս, այս աշխարհիս վրայ...։

Եւ կը զարմանա՞ք եթէ ըսենք թէ այդ մարդիկը հայերը են, հայե՛ր որ կ'ապրին այս միջոցիս ո՛չ թէ այս աշխարհիս հեռաւոր մէկ անկիւնը, այլ ա՛յս երկրին մէջ...։

Մենք կը կարծենք որ Աստուած երկու տեսակ ստեղծած է հայերը, հայ ազգը ստեղծելու է՛ն առաջին ...ն հայեր և անզգայ ...ու-

մոռացենք այս միջոցիս ազգինամ. հունապէս նուազ երջանիկ միւս մասին վրայ...։ Արդար ըլլալու համար ըսենք սակայն՝ թէ է՛ն վերջի յիշուածները անզգաներու խումբին, շատ ալ երջանիկ չեն ճիշդ այս օրերուս, որովհետեւ արտասովոր ճիգ մը ընել պարտաւոր են իրենց պաշտօնին և համբաւին «բարձրութեան» վրայ մնալու, սրտապատառ և սրտառուչ ճիչեր կարենալ արձակելու, յուզուիլ և յուզել կարենալու համար՝ երբ այնքան աւելի աղէկ ունէին՝ զով տեղ մը, խաղաղ ...հեացումով. ճոխու-

...

Հաճի Կարապետ Մարկոսօֆ	200
Տիկ. Մանոնիկ Մէօթէմէտեան	200
Ոմն (Ռ.) (Մխանուազ)	200
Գեղամ Ունճեան	180
Յովհ. Թաշճեան	150
Գարեգին Կիւրինեան	120
Հրանտ Ալեքսանդեան	120
Տիգրան Ատիլեան	120
Յովհ. Աբէլեան	100
Յակոբ Պալեան	100
Նշան Գաբիկեան	100
Հրանտ Մարգարեան	60
Ոմն (Ս. Դ.) (Մխանուազ)	50
Գումար՝	13900

Ծան. — Վերոգրեալ գումարները, բացի երկուքէն, մասնավճարով կամ ամսավճարով են։

Լորտ Գրայ եւ Սըր Էտուին Փիրս.— Գրուած էր թէ Լոնտոնի Հայկական Ցանձնաժողովը, Յունիս 1ին մասնաւոր նիստ մը գումարած է։ Այս նիստին ներկայ եղած են Լորտ Ճէյմս Գրայս և Էտուին Գրայս, Սըր Էտուին Փիրս, Գնդապետ Մարդար Կրէկորի, («Արարատ»ի հրատարակիչը) և ուրիշ Անգլիացի ու Հայ ականաւոր անձնաւորութիւններ։

Ցանձնաժողովին Նախագահը, Մր. Բըսըլ, իր հովանաւորած Հայ կազմակերպութեան ունեցած գործունէութիւնը տարեկան տեղեկագիրը կարդալէ յետոյ, հրաւիրած է Լորտ Գրայսը, որ խօսի Հայկական խնդրոյն շուրջ։

Հայասէր Լորտը, նախ կը պատմէ տարիներ առաջ դէպ ի Կովկաս և Էջմիածին ըրած ճամբորդութեան տպաւորութիւնները։ Ապա կը պարզէ Հայկական խնդրոյն զտնուած չրջանները, և անկեղծօրէն համակրող օտարականի մը տեսակէտէն քննելով Հայերու դերը՝ կ'եզրակացնէ, թէ Հայաստանը պիտի ստանայ կատարեալ ինքնօրինութիւն, իբրև վարձատրութիւն Հայերու կենսունակութեան և կրած դարաւոր տառապանքներուն։ Այս խօսքերէն ետք, Լորտ Գրայս կը յայտարարէ, թէ ներկայ պատերազմը և անոր զարհուրելի զոհողութիւնները ի զուր վատնուած կ'ըլլային եթէ Տաճկահայաստանը չստանայ ինքնավարութիւն և ինքնուրոյն ազգային գոյութիւն։

Լորտ Գրայսէ յետոյ կը խօսի Սըր Էտուին Փիրս։ Կ'ըսէ, թէ ինքը 40 տարի Պոլսոյ մէջ ապրելով, առիթներ ունեցած է չափուելու Հայոց հետ։ Իր կարծիքով, Թուրքիոյ մէջ գտնուող Հայերը, ամենէն զեղարուեստասէր և կարող ազգը կը կազմեն։ Զուարճալի միջադէպեր

ըու է որ ցաւ մը՝ ալ կ'աւելցնէ ցաւիդ վրայ, քեզ կ'ստիպէ որ թշնամիդ, դահիճդ դէմ ատելութիւնդ խոռնես. և տալ ամէն ատոնց՝ ազգակիցներուդ վրայ, քեզի կը հարկադրէ որ կռուիս եղբայրներու դէմ... երբ անոնց ամէնուն սրտակցութեանն ու գործակցութեանը պէտք ունէիր սիրտ և ուժ առնելու և հակազդել ու դիմադրել կարենալու համար թշնամիէն անհատաբար ու հաւաքաբար կրած անթիւ ու ահեղ հարուածներուդ...։

Բայց ասիկա անողոք ուանխուսափելի կռիւն է զոր պիտի մղես չափի և կշիռի սիրահարները դայթակղեցնելու դնով, հեռաւոր ու մօտաւոր համակրութիւններ կորսնցնելու և շատ մը «կարեւոր» նըկատումներ ոտքի տակ առնելու դնով, վերջապէս ամէ՛ն դնով...։

...

...լիսօլուի բեռակղզին ամենակարեւոր բերդն է, որ կ'իջնէ մեկ կողմեն Զանգէի գլխաւոր բերդերուն եւ միւս կողմէ Նախարայի, Քոզ - Դալէսիի եւն։ Երբ Սարը-Պայրի բարձունքները ամբողջովին գրաւուին, Աշի-Պապայի ռազմագիտական կարեւորութիւնը ոչինչի կը վերածուի եւ այս դիրքը պաշարուած միջնաբերդի մը հաւասար կ'ըլլայ, որովհետեւ բեռակղզին մնացեալ մասին հետ իր հաղորդակցութիւնները կը կտրուին։ Ներկայիս Սարը-Պայրի կատարներեն մեկը միայն գրաւուած է, ինչպէս կ'ըսէ Սըր Եան Համիլթըն՝ «բուռն կռիւ մը եւ ահեղօրեն ամրացուած դիրքերու յարձակմամբ առուռեն եօ։» Այն օրը որ միւսներն ալ ձեռք անցուին — եւ անշուշտ մօտ պիտի ըլլայ այդ—այն օրը կրնայ ըսուիլ թէ Գոլսոյ նամբան բացուած է։

ՍԵՒ ԾՈՎՈՒՄ ԵՒ ՄԱՐՄԱՐԱՅԻ ՄԷՋ

Լոնտոն, 12.— Անգլ. ծովակալութիւնը կը ծանուցանէ թէ անգլ. ընդծովեայ մը Տարտանէլի մէջ Թորփիլով զարկած և ընկղմած է «Պէրքի Սավֆէթ» թնդանօթակիրն ու պարապ փոխադրանաւ մը։ Մոք.

Լոնտոն, 13.— Կը հաստատուի թէ «Պրէսլաու»ն ծանրապէս վնասուած է Սև-Ծովու մէջ ռուսական նաւատորմին հետ իր վերջին հանդիպումին ատեն, և Վոսֆորի մէջ Սթէնիայի նաբաչէն նաւարանը մտած է։ Մոք.

Սթէնք, 14.— Գերմանիոյ նոր դեսպան Իշխան Հոէնլոհէ Պոլիս հասած է։ Իշխանը զարմացած է մայրաքաղաքին մէջ տիրող անիշխանութեան տեսարանէն։ Հել.

Լոնտոն, 14.— Միխելիէն կը հաղորդեն թէ անգլ. երկու ընդծովեանները՝ «Պարպարոսա»ն, թնդանօթակիրն և փոխադրանաւը Թորփիլտարիէ եւ, ռմբակոծեցին Կէլիպոլու գացող թրքական զօրախումբ մը։ «Պարպարոսա»յի փճացումը ծանր կորուստ մըն է Թուրքերուն համար, ըստ որում Թերակղզիին վրայ իր ազդեցիկ թնդանօթաձգութիւնը լրջօրէն կը խանգարէր դաշնակից զրահաւորներու շարժումները։ Ռ.

ՌՈՒՄԱՆԻԱ

Լոնտոն, 12.— Հռոմէն կ'իմացնեն թէ Աւստրօ-գերմանները ամէն մեծութեամբ բազմաթիւ մարտիկներ կը հաւաքեն Օրսօվայի մէջ։ (Օրսովա Հունգարիոյ հարաւակողմը, Դանուբի մօտ, Սերպիոյ և Ռումանիոյ սահմաններուն մօտիկն է։) Մոք.

Պուքրէշ, 3.— Կը հաստատուի թէ է՝ անցնիլ մարգանքներու ուրիշ սեռի մը...։

Կարդայիք հարկաւ որ Վիլլսըն պաշտօնապէս հրաւիրեր է Հարաւային Ամերիկայի այլազան Հանրապետութիւնները որ Միացեալ Նահանգներուն հետ միանան համաձայնին՝ աղդուօրէն գործելու համար...։

Գործելու համար... Մէքսիկայի դէմ ուր տիրող անիշխանութիւնը և խռովութիւնները ծայրագոյն աստիճանին հասած են և անհրաժեշտ կը կացուցանեն օտար խաղաղարար միջամտութիւն մը։

Եւ արդէն սպառնական զեկոյց մը ղրկուած է Մէքսիկայի ընդդիմամարտ զօրավարներուն...։

Տարակոյս չի կայ որ Միացեալ Նահանգները դոհացում պիտի ստանան Մէքսիկայէն բոլոր այն վնասներուն և անարգանքներուն համար... զորս տարի մը ամբողջ քրիստոնէական ընդունեցան ծովահէն ապիրատ Գերմանիայէն։

«Լուզիթանիայի հարիւրաւոր Ամերիկացի զոհերուն վրէժը պիտի լուծուի վերջապէ՞ս։

...Ի դոհ ըլլալու է։

...

...ուզի։ (Թորթան ... Նոր-Ղրանան Էրզրումի վիլայէթէն կ'անցնի Էրզրում քաղաքէն 15 մղոն հեռու։ Թորթում կը գտնուի Էրզրումի հիւսիս. արեւելեան կողմէն 25 մղոն հեռու)։ Մոք.

Բեռլին, 10.— Կովկասի մէջ ռուսական յաղթութիւնը մեծ համբաւութիւններ առնելու վրայ է։ Մի՞ակ զօրախումբ մը որ Եփրատի վրայ կը հալածէր Թուրքերը, այս վերջին օրերս ընտած է 17 սպայ և 1172 զինուոր։ Նոյնպէս գրուած է հարիւրաւոր կառքեր՝ լեցուն զէնքերով, ռազմամթերքով և գործիքներով։ Ռուսերը զիւղերուն մէջ բազմաթիւ վիրաւորեալներ կը գտնեն, ինչպէս նաև շատ մը լքուած ռազմամթերք և հրետանի՝ ճամբաներուն վրայ։ Ռ.

Արեւելեան ձակատէն

ՊԵԼԳԻԿԻ ՆԱՒԱՄԱՐՏԸ

Բեթրսկրատ, 14.— Հոս ոչ պաշտօնական լուրէ մը կ'իմացուի որ Օղելի մօտ կատարուած նաւամարտի մը միջոցին, գերմանական յածանաւ մը փճացած է, ինչպէս նաև բազմաթիւ ուրիշ. պաշարաշմական նաւեր լրջօրէն վնասուած են։ Կ'ենթադրուի թէ թշնամւոյն նպատակն էր՝ ռուսական նաւատորմը Ֆինլանտայի և Գոթենիայի ծոցերուն մէջ փակել։

Լոնտոն, 12.— Մաքէնզընի բանակները կրկին Պարզէֆի և Պիւկի մէջև յառաջացան։ Մոք.

Արեւմտեան ձակատէն

Բարիզ, 14.— Զեկոյց մը կը ծանուցանէ թէ կռիւը Սուշէի և Առիօնի մէջ կը շարունակուի։ Գերմանացիները բոլոր մասերուն վրայ ետ մղուեցան։

Բարիզ, 13.— Զեկոյց մը կը ծանուցանէ թէ օրը համեմատաբար հանդարտ էր։ Նիւբորի սահմանին վրայ կատարուած գերման յարձակումը վանեցինք։ Ռ.

Լոնտոն, 12.— Ռազմանիւթի չինութեանց նախարարը երէկ իրիկուն իմացուց թէ արդէն 345 հաստատութիւններ կառավարութեան հակակշռին տակ առնուած են նախորդ շաբաթուան, ուրիշ աւելցած շանը պետական դանձը պիտի ստանայ։ Ռ.

Իտալական ձակատէն

Հռոմ, 15.— Գաստրի սահմանագլխին վրայ ծայրայեղօրէն դժնդակ նակատամարտ մը տեղի ունեցաւ։ Թշնամին Մոնթ Բիանճի շրջանին մէջ իր հրետանին կենտրոնացնելով, բռնութեամբ յարձակում մը փորձեց իր կորսնցուցած հողամասը ձեռք անցնելու մտքով։ Վճռական ու սոսկալի կռիւ մը վերջ բռնամին մեծ կորուստներով ետ մղուեցաւ։ Ռ.

Հռոմ, 16.— Զեկոյց մը կ'իմացնէ թէ հինգշ. թշնամի զրահապատ կառախումբեր յարձակեցան Սեռավալի երկաթուղւոյ կայարանին վրայ, Ասիճեի ձորին մէջ, ինչպէս նաեւ Մոնճալէճնի հարաւ-արեւելեան խաչական դիրքերուն վրայ, սակայն ետ մղուեցան։ Իտալացիք նկատելի յառաջդիմութիւններ ունեցան Սեխսիճի ձորին եւ Բրլեձձոի եւ Մոնքիճեռոի հողամասերուն մէջ։

Հռոմ, 16.— Գաստրի բարձունքները գրաւեցինք։ Հ.

ՄԻԱՋԵԱԼ ՆԱՒԱՀԳԱՐ ԵՒ ԳԻՐԱՆՍԱ

Նիւ-Եորք, 14. — Ամերիկացիք Գրանս. բանակին 1000 օդանաւ պիտի նուիրեն, որոնց փոխարէնը հանգանակութիւնով մը վճարուած է։ Այս գործիքները նոյնպէս Ամերիկացի օդանաւորդներ պիտի վարեն։

ՊԵԼԿԻԱՆ ՌՄԲԱԿՈԾՈՒԱԾ

Նիս, 16. — Թշնամին ամսոյս 12ին Պելկիրատը ռմբակոծեց. Սեվլինը եւ Բանիլվոն ռմբակոծելով պատասխանեցինք։ Թշնամւոյն կրակը դադրեցաւ։ Հ.

ՊՕԼՍՈՅ ՄԵԾ ՀՐԴԵՀԸ

Յուլիս 26 Երկուշաբթի դիշեր Պոլսոյ մէջ պատահած մեծ հրդեհէն այրած են 2800 տուն Բերուզ Աղա (Բերա) և Ֆընտըգլը թաղերուն մէջ։ Եռեսի. Ժողովին պալատը այրած է (Երեսի. Ժողովի երկրորդ պալատն է այս որ կ'այրի առաջին այրողն Կղզի, ինչպէս յայտնի է, Զրաղանը...)։ Բիչ մնացած է որ այրէր նաեւ Գերմանական Հիւանդանոցը, որուն մանուկներու յատկացուած բաժինը կըբակ առեր է արդէն, բայց կրցեր են մարել։

ԽՆԱՅՈՂԱԿԱՆ Տպարան

Մ. ՏԱՄՔԱՏԵԱՆ

Imp. Economique, Alex.

ԷՋՄԻԱԾՆԻ ՀՈԳԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

Կովկասի փոխարքայի կարգադրութեամբ հրամանագրեալ է բոլոր տեղական իշխանութիւններին աջակցութիւն ցոյց տալ, որ թիւրքահայ և պարսկահայ բոլոր փախստականները վերադառնան իրենց տեղերը, որպէսզի կարողանան հունձ անել և պատրաստել իրանց պաշարը։ Գաղթը դէպի հայրենիք խմբերով արդէն սկսեալ է։ Տեղափոխութեան ծախքը հոգում է Էջմիածնի Գլխաւոր Ցանձնաժողովը։

—Կիրակի, Յունիս 28ին, Ամենայն Հայոց Կաթողիկոս Գէորգ Ե.ի օծման չորրորդ տարեդարձի հանդիսակատարութիւնից յետոյ, կայացաւ Էջմիածնի Գլխաւոր Կարգադրիչ Ցանձնաժողովի նիստը, նախագահութեամբ Բագրատ եպս.ի, քարտուղարութեամբ Գարեգին վրդ.ի, մասնակցութեամբ Խորէն, Մատթէոս եպս.ների, Բարգէն վրդ.ի, Հ. Առաքելեանի, Յ. Սաղաթիելեանի։ Ցանձնաժողովը կայացրեց մի քանի որոշումներ և մի քանի դումարայատկացումներ։ Յայտնվեց որ մինչև այսօր յատկացված են և ուղարկվածվանի աղետալների համար 75000 ռուբլի, Մանազկերտի 27000 ր., Ատրպատականի 27000 ր. Բիթլիսի 10000 ր., Վեհ. Կաթողիկոսի կարգադրութեան համաձայն, Վանում բայլելու է այս օրերս հիւանդանոց 50 մահճակալով։ Հ. Առաքելեանի զեկուցումից երևաց, որ Նպաստ. Ընկ.ը ուղարկում է իր աշխատանքը Մանազկերտ՝ հալածեղեն բաժանելու և ճաշարաններ բանալու, որի համար յատկացված է առայժմ 10—12000 ր.։ Յայտնվեց նոյնպէս, որ Պետրոգրադի քաղաքապետ կոմս Տօլստոյը ուղարկել է Վեհ Կաթողիկոսին հայ փախստականների համար 124000 ր., որից 47000 ր. իր մ/ջոցներից, իսկ 77000 ր. տուփային հանգանակութեան արդիւնքից։ Կովկասից, Արդար և Ընկ. ուղարկել է 8000 ր.։

վանց վարպետները կը քաշէ անոր առջև, անոր վերև կախելէ վերջ փոքրիկ սեղ մը իբր կանթեղ։

Ու, ժամանակ մը վերջ...

Կ'անցնին դարեր, կ'անցնին բլուրներ, կ'անցնին ջուրի հոսանքներ։

Իւրաքանչիւր եկող անցնող դարաշրջանին վրայ կը սեռնում, զարձեալ, հոգեթով պատկեր մը որ կը կրկնուի լերթաղոյն սարալանջերու վրայ, ձիւնածաղիկներով պատուած բարձրաբերձ լեռներու կողքին ու մանիշակագոյն ձորահովիտներու մէջ՝ լուսնկէն կաթնասպիտակ ջուրի սկնաշլայ հուանքներու եղերքը. — Վարուցանի պատկերը...

...Բայց ո՞ր երկրի վարուցանի պատկերն է սիկոս ուր կը սեռնում երկնադոյն զգեստով պարմանի մը որ կը վարէ արեւագոյն զոյգ եզներէ լծուած արօր մը, որմէ ութ տաս քայլ առաջ, սառուն ու նաղկաճեմ դնացքով կ'երթայ արշալոյսին երանգներովը զգեստաւորուած աղջիկ մը, գլխուն վրայ լուսնաձև, լուսնափայլ սկաւառակ մը՝ ուրկէ բուռ բուռ աստղատիպ սերմնահատիկներ առնելով, զանոնք իր ոտքերուն թողած յետին հետքերուն վրայ կը ցանցնէ դիցուհիի շնորհալիութեամբը,—մինչ երկնագեղեցիկ պարմանին, թերևս անոր խօսնայրը կամ սիրելին, մեզմիւ կը քշէ արեւագոյն եզները անոր ետեւէն, ու արօրին խոփովը գետինը փորելով՝ անոր, իր այդ պարիկին ժպտախառն թափած աստղատիպ սերմնահատիկները՝ դիւերաթոյր հողին մէջ կը թաղէ...։

«Ի՞նչ է այս։ Իրաւ վարուցա՞ն՝ թէ երկնային հովուերգութիւն», կը բացագանչեմ յափշտակուած։

Եւ ահա խօսողը անմահական առուակներու. ու — ո՞ բարի աստուածներ — ձայնը պարբ[illegible] 50ն, թիւ 35-ի կը խօսի, կը խօսի հայ[illegible]

Հիւանդները կ'ընդունի առաւօտեան ժամը 8էն մինչև իրիկուան ժամը 7ը։

Ակռաները կը մաքրէ ու կը քաշէ առանց ցաւի։ Ակռաներու համար ոսկիէ, քառչուէ կամ Ամերիկեան վերջին գիւտ եղող ուրիշ տեսակ նիւթերէ քուրան կը շինէ առանց ղսպանակի կամ քիմքի վրայ բան մը դնելու։

Բոլոր գործերը մաքուր եւ խղճի մօք կը կատարուին։

Մարդ կեանքին մէջ անգամ մը ծախսելով կ'ազատի ակռաներու անտանելի ցաւերէն եւ հանգիստ կ'ապրի։

Գիները խիստ չափաւոր են։ Մասնաւոր ակռայի դեղեր ալ կը գըրուին։

[illegible] դանի 5 ոչխար և 150 գիակ (մեր զընդակներից սպանված)։ Այդտեղ ընկաւ մեր հերոս պոդ-պօրուչիկ Գր. Աւշարեանը։ Նա երեք ժամ կենդանի խօսեց պատերազմի մասին, համբուրեց վաշտապետի ճակատը և իր սուրը յանձնեց նրան։ Այդ օրվայ կռուում մեր կողմից սպանված ունեցանք նաեւ երկու հոգու, իսկ վիրաւոր 22, որոնցից 3ը ծանր։

Հետեւեալ օրը, ամսի 25ին, կռիւն աւելի ուժեղ էր։ Մեր սուինային յարձակումից թիւրքերը փախան մինչև 35 վերստ՝ կարաեռգի տափաստանը, թողնելով 400 սպանված, որոնց թուումն երեք օֆիցէր։ Այստեղ վիրաւորվեց վաշտապետ անվեհեր Հայկ Բժշկեանը։

Հինգ օրվայ կռիւներին մենք ունեցանք սպանված 9 ու վիրաւոր 52։

Մեր քաջ զինուորներից չքանչանները վարձատրվեցին 30 հոգի։

Խնուսի կարաեռգի լեռան ստորոտում ցիրուցան թափված դատնք 63 հայ սպանվածներ՝ ուռած և զէմքերն այլանդակված. նրանցից չատերի անդամները հատ-հատ թափված էին։ Այդ անմեղ զոհերի շարքում կային ամեն տեսակի և հասակի. դրանք Խնուսի հայ գիւղերից և խաղաղ բնակիչներից էին, յօշոտված քիւրդերի ձեռքով։

(Մտակ)

ՊԱՏԿԵՐՆԵՐ ՊԵԼՃԻՔԱՅԷՆ

ՍԱՓԻՒԶԻՆ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆԸ

Պրիւքսէլի մեծ բանտին մէջ, ուր կէս ժամու չափ մնայինք, բաւական թիւով մարդիկ տեսանք որոնք անձկ[illegible] թէ թէ [illegible] հետաքրքրու[illegible] [illegible] ասպայանք։

Դարման է՝ 34 տեսակ հիւանդութիւններու, որոնք մանրամասնուած են յայտագրին մէջ, որ կը գտնուի իւրաքանչիւր տուփի հետ։

Գիներն են շատ աժան Ե.Ղ.

Տփիկը (որ կը պարունակէ 67 հատ) 10
Տուփը (որ կը պարունակէ 3 տփիկ) 20

Թղթատարով առաքման համար պէտք է միասին ղրկել նաեւ երկու ղրշ։

Ամերիկեան այս դեղահատիկը պատրաստուած է յայտնի բոյսերու եւ արմատներու հիւթէն եւ օգտակարութիւնը հաստատուած է բժշկական կաճառներէ։

Անձնապէս փորձել եւ օգտուիլ վերջ միայն սահմանած է Եգիպտոսի ընդհանուր ներկայացուցչութիւնը՝ ԳԱՐԱՊԵՏԵԱՆ ԹՈՎՄԱՍ, որուն կարելի է դիմել, փոքր թէ մեծաքանակի համար, անձամբ կամ քարտ փոստալով հետեւեալ հասցէին

82, Rue Guinenet Charkas (Boulac)
c)o Ecole Arménienne
B. P. 1079 Le Caire (Egypte)

ԲԱՆԿՈ ՏԻ ՌՕՄԱ
Banco di Roma

Հաստատեալ 1880ին

Դրամագլուխ, 200,000,000 ֆրանք ամբողջապէս վճարեալ

ԸՆԴՀ. ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ — ՀՌՈՄ

Կեդրոնավայրք. — Բարիզ, Ճէնովա, Նաբոլի, Թուրինոս, Ֆիրենցա, Աղեքսանդրիա, Կ. Պոլիս, Պարչէլոն, Գահիրէ, Մալթա, Ափրիկեան Տրիպոլիս

ՄԱՍՆԱՃԻՒՂ

Ալպա
Ալպանո Լացիալէ
Արէցցո
Այէցցանո
Գէնովայի
Գրայֆիանո
Մ'օնթէ Բաթիլի
Գանէլլի
Գասթէ Նուովո
Գոռնէթօ Թարքուինիոս
Էրնա
Ֆաբրա Սապ
Ֆէրմօ
Ֆոսանո
Ֆրասքաթի
Ֆրոսինոնէ
Լուքրա
Մոնտովի
Մոնպլանշ
Օրպէտէլլօ
Օրվիէթօ
Բալէսթրինա
Բինէրոլո
Սիէնա
Սուպիաքո
Թարքակոնէ
Թիվոլը
Թորրէ Անունցիաթա
Վէլլէթրի
Վիտրէճճիո
Վիթէրպօ

ԳԱՆՔՈ ՏԻ ՐՕՄԱ կ'զբաղի ամէն տեսակ սեղանաւորական գործողութիւններով, այսինքն արժեթղթերու վրայ ավանս, Եւրոպայի եւ Եգիպտոսի կարեւոր քաղաքներուն իրայ փոխգիր, չէք եւ «լէթրը տը բրէտի», հեռագրաւ վճարումներ, Եգիպտոսի եւ Եւրոպայի վրայ պարտատուրհակներու զանձում, Կոլոններու եւ վիճակահանութիւնէ շահուած պարգեւներու զանձում, Եւրոպայի եւ Եգիպտոսի մէջ պօրսայի հրամաններու գործադրութիւն, Արժեթղթերու պահպանութիւն, Ապրանքներու պահպանում եւ ավանսի գործողութիւն։

ԳԱՆՔՈ ՏԻ ՐՕՄԱ կ'ընդունի դրամական աւանդներ, ուզուած ատեն կամ որոշ պայմանաժամով վճարելի։

ԳԱՆՔՈ ՏԻ ՐՕՄԱ օտարականներու հանար յատուկ մասնաճիւղ մը բացած է Մ'օնթէբաթիլոյի համբաւաւոր ջերմուկները, ուր ամէն տեսակ սեղանաւորական դիւրութիւններ կ'ընծայուին յաճախորդներուն։

ԽՆԱՅՈՂԱԿԱՆ ՍԵՂՈՒԿ

Մասնաճիւղ Աղեքսանդրիոյ — 9 Ֆրանք փոստ

— Սահմանը անցնելու հրաման չունէիր, հարցուցի։ Թերեւս ատոր համար է։

— Հրամանագիր ունիմ, վրայ բերաւ։ բայց երբ վրան խուզարկեցին՝ նամակներ գտան որոնք Օսթանտի մէջ ծանօթներու պիտի յանձնէի։ Զեմ դիտեր ինչ գրուած է այդ նամակներուն մէջ։ Սա ան ինդրեցին ինձ որ ատոնք իրենց բարեկամներուն տանիմ, ու ես չմերժեցի, առանց գիտնալու թէ օրէնքին հակառակ էր ըրածս։ Նամակները բացին, կարդացին, սա՛ Գերմանացիներ, ու ըսին թէ իրենց թշնամիներուն լուր կը տանիմ եղեր։ Սոսկալի կատղեցան ինծի դէմ ու բերին հոս բանտարկեցին։ Մէյ մըն ալ ո՛չ մէկուն նամակները պիտի տանիմ ո՛չ մէկ տեղ։ Ո՛հ, Պարոներ, եթէ տեսնայիք մեզի տրուած կերակուրը։ Ճաշի՝ բանջարեղէն մը կուտան, ու ի՞նչ բանջարեղէն. իսկ նախաճաշ ըլլալով՝ կտոր մը օթիկ հաց, ու դաւաթ մը սուրճ որ սուրճէ՛...

Ու երկու ձեռքերով պէսպէսը յարգարել սկսաւ, յուսահատական այնպիսի ժէսթով մը՝ որ որքան զուարճալի նոյնքան խղճալի էր...։

ՌՕՍՏ-ԲԱՐՏ ԾԱԽՈՂ ԱՅՐԻՆ

Շոդեկառքի թափուր կայարանին առջև կեցած էինք, որ կարծեմ աշխարհի ամենալքուած մէկ վայրէն տարբերութիւն չունէր, երբ ցիսոխով կին մը, լալագին, քովերնիս եկաւ քարերը ծախելու համար մեզի, որոնց վրայ մեղ չքաղաքացի ամայութեանց ու աւերակներուն պատկերները կային։

— Հանեցէք քանի մը պատկերներ գնել, ըսաւ ծ[illegible]

[illegible] պարուկին Գերմանական արշաւանքը Պելճիքայի վրայ, Լիէժի անկումը, Աւստրեւսկոյ պատերազմը եւ Շապաճի առեղ նակատամարտը, Պատերազմը օդին մէջ եւ ծովերուն տակ, Հելիկոլանտի նաւամարտը եւ Ռուսօ-Գերման ընդհարումները։

Մօտ օրէն կը հրատարակուի Ցրդ պրակը, որուն մէջ պիտի գտնէք Ռուսօ-Գերման ընդհարումները, Պելճիքայի մարառումը եւ հետաքրքրաշարժ պատկերներ։

Հայաստանի զորձակալն է Տիար Սուրէն Զարմարենան։ Գրիչերէն մէջ գտնուել Օրերայի հրապարակը Տ. Հուսոպի եւ Տ. Ս. Զարմարենանի մօտ։ Աղեքսանդրիա Տ. Յ. Ղազիկեանի քով։ Դաւանեցէն եւ արտասահմանեցէն դիմել հրատարակչին՝

Գրակին գինը 1 Ղ. Ո. 12 պրակը 10 ղրշ. փոստի ծախքը մեր վրայ։ Մեկէ աւելի պրակներու համար մասնաւոր պայմաններ։

Գաւերազմի նախաօրեակին անցքերը պարունակող 6 պրակնոց զրոյցին հիշ օրինակներ դեռ մնացած են։

ՆՈՐԱԿԱՋՄ ԿԱՐՄԻՐ ԽԱՉԻ
ԴՐՕՇԻՆ ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ ԳԱՀԱՀԻՐԻ ՄԷՋ

Հաշուեցուցակ, Նամակագրութիւն, Այցեստրան եւն. չափաւոր գիներով։

Ցանցնարարութիւնք կը կատարուին խրճամով։

ՕԹԷԼ ԱՏԱՆԱ

Շարա Մօհամէտ Ալի, թիւ 12
(Օրոգսի-Պաշի վրայի շենքը, Ա. յարկը)

Սեփականատէր՝ ՌՈՒԲԷՆ ՊԱՏԻՊԵԱՆ

Պատիւ ունինք ծանուցանելու յարգոյ հասարակութեան թէ 15 Մայիսէն սկսեալ մեր Սիքքէ-Կէտիսա գտնուող ծանօթ ԱՏԱՆԱ պանդոկը փոխադրած ենք վերը նշանակեալ հասցէին։

Ներկայ պանդոկիս շէնքը, իր կեդրոնական դիրքով եւ ընծայած առողջապահիկ տեսէն առաւելութիւններով, ինչպէս եղեկտրական լոյս, տաք եւ պաղ ջուրի բաղնիք եկն. սահմանուած է ամենաժուռաքանչներն իսկ գոհացնելու։

Գիները խիստ չափաւոր, Ե. Ղ. 6 եւ 8։

Ամսական վարձակալելու դիւրամատչելի պայմաններ։

թէ 11նոյեմբոյ մարմին մը ընտրուած է, որ շուտով գործի պիտի սկսի և պիտի կազմէ մասնախումբեր, ևն։ Յետոյ մաղթանքներ ըրաւ Հայաստանի և իր անձնադոհ կամաւորներուն համար և վերջացուց իր քարոզը կրկին յորդորներ կարդալով ժողովուրդին, որ ժամը 8ին ցրուեցաւ՝ օրուան հանդէսէն խորին տպաւորութիւն մը տանելով իր հետ։

ԽՈՐԻՆ ԱՒԵՏԻՍԵԱՆ

Վ. Ա. Ն Ի
ՍՏԵՂԾԱԳՈՐԾ ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ

— Վանի երկրագործական մարմինը որոշած է կովկասէն բերել տալ կարգ մը երկրագործական գործիքներ և ատոր համար նահանգապետութիւնը 1000 ր. տրամադրած է։ Գնումի գործը յանձնուած է Ռոստովցի դիւղատնտես Պ. Ադամ Դէորդովիչ։ Մտադրութիւն կայ նաև օգտուիլ թիւրք երկրագործական մթերանոցի գործիքներէն, որոնք ալան-թալանի առնն յափշտակուելով ասոր անոր քովը կը մնան։ Յայտարարութիւն եղած է, որ այդ գործիքները բերուին կեդրոնացուցին նահանգապետութեան տրամադրութեան տակ։ Մինչև հիմա բաւական բերուած են։

— «Եղբայրական Օգնութեան» Վանի մասնաճիւղը նիստ ունեցաւ յունիս 16ին, ուր նկատի առնուելով կոտորածին հետեւանքով դիւղերու մէջ առաջ եկած ա[illegible]

[illegible]

» 4 1 տարիէն [illegible]
» 5 5 տարիէն [illegible]

Նոյնպէս՝ խնայողութիւնը քաջալերելու համար հաստատած է Փոքր Խնայողութեանց յատուկ ճիւղ մը որ կ'ընդունի Ե. Ղ. 20էն Ե. Ղ. 25,000 տարեկան հաշիւրին 1 տոկոսով։

Ա. Ֆ. ՕՏԱՊԱՊԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿ.
ՀԱՅ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
Հաստատեալ 1902
Գահիրէ, Սրբոյ Կէսիսէ

Կը վաճառուին ամէն տեսակ կերպասեղէն, բրդեղէն, բամպակեղէն, տպածոյ, պաթիսոն, գէօքիր, մաւաթբօլամ եւ մանաւանդ դերձակներու պիտոյքներ, մեծաքանակ եւ փոքրաքանակ։

Ներածմունք ուղղակի Եւրոպայէն։ Ապրանքներու տոկունութեան եւ գիներու չափաւորութեան մասին արդէն իսկ համբաւ ստացած այս վաճառատունը կ'արժէ անգամ մը այցելել։

առիթեն օգտուռնցէք

ՎԱՇԱՆ ԹԷՔԷԵԱՆ
ՀՐԱՇԱԼԻ ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ
ԳԵՐԹՈՂԱԿԱՆՆԵՐ

Հրատարակուած 1914ին, Կ. Պոլսոյ մէջ։ Գին 10 ղրշ.-Դիմել, ստակաւորիւ օրինակներու համար, ԱՐԵՒի խմբագրատունը։

ՍԱԿԱՐԱՆ

16 Օգոստոս 1915

ԲԱՄՊԱԿ	Բացում	Փակում
Նոյ.	15 8]32	15 9]32
Յունվար	15 19]32	15 19]32
Մարս	15 30]32	15 29]32

ԲԱՄՊԱԿԻ ՀՈՒՆՏ		
Օգոստոս	92.—	92.—
Նոյ.-Յնվր.	87.—	87.50

ԱՐԺԵԹՈՒՂԹ		
Գրէտի Ֆոնսիէ 1886	Ֆր.	300.50
» » 1903	»	239.50
» » 1911	»	246.50
Բուսմէլի Երկաթուղի	»	131.—
Բանամա	»	89.—